



Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Johanna Björkman, Anne Salminen

29.6.2018

KESKI-UUDENMAAN MAAKUNTAMUSEON – HELSINGIN KAUPUNGINMUSEON  
LAUSUNTO HELSINKI GARDEN -HANKETTA KOSKEVASTA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN  
TARKISTETUSTA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA JA  
ASEMAKAAVALUONNOKSESTA

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo – Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut nähtävillä olevaan Helsinki Garden -hankeen asemakaavan muutosta koskevaan 16.5.2018 päivättyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, 28.5.2018 päivättyyn asemakaavaluonnokseen ja asemakaavan selostuksen luonnokseen sekä erilaisiin liitteinä oleviin suunnitelmiin ja asiakirjoihin ja on päättänyt antaa siitä seuraavan lausunnon.

Esillä oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa aiemman, 17.1.2018 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman, jota on tarkistettu siten, että asemakaava-alueeseen on lisätty Helsingin jäähallin eteläpuolinen jalkapallokenttä 6 sekä Vauh-titien varressa sijaitseva pysäköintialue ja Pohjoisen Stadiontien itäpuolisen alueen rajausta on laajennettu Hammarskjöldintielle asti. Asemakaavan muutos mahdollis-taa yksityisen monitoimiareenan sekä majoitus- ja toimitilojen, urheilu-, liikunta- ja vapaa-ajan tilojen, palvelutilojen sekä asuntojen rakentamisen alueelle. Maanpääl-linen rakentaminen sijoittuu pääasiassa Helsingin jäähallin nykyiselle pysäköinti- ja tapahtumakentälle ja sen viereisille alueille. Viereiselle jalkapallokentälle lähes ko-konaan maan alle on tarkoitus sijoittaa pysäköinti-, huolto-, liikunta- ja vapaa-ajantiloja. Pohjoisen Stadiontien itäpuolisen metsäselänteen alle on tarkoitus raken-taa pysäköintilaitos. Maanalainen huolto- ja pysäköintiajoyhteys rakennetaan Vauh-titien suunnasta, Pissararadan varaukset huomioiden. Helsingin jäähalli on tarkoitus muuttaa pienemmäksi monitoimiareenaksi sekä liikunta- ja liiketiloiksi ja yhdistää toiminnallisesti uuteen areenaan. Uutta kerrosalaa syntyy yhteensä 243 000 k-m<sup>2</sup>.

Asemakaavaluonnoksen ja kaavamääräysten arviointi kulttuuriympäristön vaalimisen näkökul-masta

Aiempaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan verrattuna nyt esillä oleva suunni-telma ja sen vaikutukset koskevat siis aiempaa laajempaa aluetta. Asemakaava-luonnokseen on määritelty erilaisia korttelialueita niille suunnitellun tulevan käytön,

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi					
		<a href="http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/">http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/</a>			



toimintojen ja tilavaatimusten tarkennuttua. Helsinki Garden -hankkeen uudisrakennukselle Nordenskiöldinkadun ja Pohjoisen Stadiontien kulmaan osoitettu alue on määritelty toimitila- ja asuinrakennusten korttelialueeksi KTYA, jolle saa sijoittaa myös urheilu-, liikunta- ja vapaa-ajan tiloja siten, että maanpäällistä kerrosalaa on enintään 75000 k-m<sup>2</sup> ja maanalaisissa tiloissa enintään 82200 k-m<sup>2</sup>. Maakuntamuseo totesi aiemmassa lausunnossaan, että asuminen tai toimisto- ja liiketilojen toiminnot eivät kuulu paikan luonteeseen tai historiaan. Tilavaraus kyseisiä toimintoja varten on kuitenkin huomattavan suuri: asuinkerrosalaa saa olla enintään 30 % maanpäällisestä kerrosalasta ja sitä saa sijoittaa vain rakennuksen ylimpiin kerroksiin. Hotelli- ja muita majoitustiloja saa olla enintään 20500 k-m<sup>2</sup>. Katuihin, aukioihin ja sisäpihaan liittyvät kerrokset on varattava ravintola-, kahvila-, myymälä- ja muiksi asiakaspalvelutiloiksi. Lisäksi pihan puolelle saa sijoittaa päiväkodin.

Kaava-aineiston liitteenä on päivitetty viitesuunnitelma, jossa uudisrakennuksen 10–13 kerrosta korkea hahmo on pitkälti aiemmassa vaiheessa esitellyn mukainen. Viitesuunnitelman selostuksen mukaan uudisrakennusta on vedetty kauemmas katulinjoista ja sitä on taitettu näkymien avaamiseksi, kulkuyhteyksiä on avarrettu ja julkisivuja kehitetty. Kuitenkin rakennuksen räystäskorkeudet vaihtelevat Pohjoisen Stadiontien keskivaiheen +36,00 ja vanhan jäähallin kulman +59,00 välillä (aiemmin +58,80). Museon näkemyksen mukaan mitään olennaista muutosta ei aiempaan verrattuna ole tapahtunut ja maanpäällisen rakentamisen mittakaava on kaavaluonnoksessa lähes sama kuin aiemmin.

KTYA-korttelialueella tulee maan alle noin tasolle -21,5 sijoittaa monitoimiareena, jonka kapasiteetin tulee olla vähintään 11000 kiinteää istumapaikkaa. Kellari- ja maanalaisissa tiloissa saa liike-, myymälä- ja ravintolatiloja olla enintään 6050 k-m<sup>2</sup> ja liikuntatiloja tulee olla vähintään 950 k-m<sup>2</sup>.

Muut määritellyt korttelialueet asemakaavan muutosalueella ovat seuraavat: pallokenttä 7 on merkitty YU/a-korttelialueeksi eli urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa maanalaisen pysäköintilaitoksen. Alueelle on sijoitettava jalkapallokenttä. Pallokenttä 6 on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi VU. Alue on varattava jalkapallokentäksi. Kentän saa kattaa arkkitehtoni-selta ilmeeltään korkeatasoisella ylipainehallilla vuosittain talvikaudeksi. Pallokenttä 7:n taso saa nousta 4,5 metriä korkeammalle kuin viereisen pallokenttä 6:n taso on,

Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Faksi

Tilinumero

Y-tunnus

PL 17401

0201256-6

00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginmuseo@hel.fi

<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/>



sillä sen alle saa sijoittaa pysäköintilaitoksen. Pallokenttä 6:a tulisi tämän jälkeen käytännössä rajaamaan rakennus kolmelta sivulta ja vielä nykyään pallokenttien kohdalla avoimena hahmottuva laaksomainen tila katoaisi. Maakuntamuseo katsoo, että pallokenttä 7:n alue on liitettävä saumattomasti ympäristöönsä.

Nordenskiöldinkadun, Pohjoisen Stadionintien ja Hammarskiöldintien rajaama alue on osoitettu VP/s-merkinnällä suojelluksi puistoalueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas ja osa merkittävää puistokokonaisuutta. Puiston alle saa sijoittaa maanalaisen pysäköintilaitoksen. Suunnitellut pysäköintilaitokset mahdollistavat paikoitustilat noin 1000 autolle. Paikoitustilojen määrää on näin olleen aiemmasta lisätty. VP/s puistoalueelle on osoitettu pysäköintilaitoksesta johtavien kuilujen maanpäällisille osille rakennusaloja, joiden koko vaihtelee 3,5 x 4 metristä 5 x 11 metriin, korkeuden ollessa enintään 4,2 metriä. Nämä mittavat rakenteet vastaavat kooltaan pieniä rakennuksia. Ne muuttaisivat olennaisella tavalla suojellun puiston rakentamatonta ominaisluonnetta.

Helsingin jäähallin alue on määritelty urheilu- ja liikerakennusten korttelialueeksi YUK/s. Vanha jäähalli tulee säilyttää ja osoittaa urheilu-, liikunta- ja tapahtumakäyttöön. Areenatilan kapasiteetin tulee olla vähintään 5000 katsojaa. Kaavaluonnoksessa hallille on esitetty sr-2-suojelumerkintä, jonka määräysosassa todetaan rakennuksen kulttuurihistoriallinen, kaupunkikuvallinen ja rakennustaiteellinen arvo sekä painotetaan sen kaupunkikuvallista merkitystä. Suojelumerkinnän määräys on osin muiden kaavan tavoitteiden kanssa ristiriitainen. Vanhaa jäähallia voidaan nykyään kiistatta pitää maamerkinomaisena rakennuksena Nordenskiöldinkadun varrella. Mikäli sen viereen ja osittain eteen nousee sitä yli kaksi kertaa korkeampi uudisrakennus, jäähallin merkitys maamerkinä häviää. Suojelumerkinnän osalta museo painottaa, että siinä tulee huomioida laajalti jäähallin arkkitehtuurin ominaispiirteet – lasi-terasseinät, betonirakenteet julkisivuissa, reliefi mukaan lukien, sisätiloissa, auloissa ja areenan katsomossa sekä ilmeeltään ja rakenteellisesti erityinen teräsköysin kannatettu satulanmallinen vesikatto – liittämällä ne määräystekstiin. Lisäksi sisätiloissa kunniavieraiden vastaanottoa ja oleskelua varten rakennettu tilasarja kiinteine sisustuksineen ja yksityiskohtineen on hyvin säilynyt ja erityinen kokonaisuus jäähallissa, joka tulee huomioida suojelumääräyksessä.

Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Faksi

Tilinumero

Y-tunnus

PL 17401

0201256-6

00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginmuseo@hel.fi

<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/>



Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Johanna Björkman, Anne Salminen

29.6.2018

## Keski-Uudenmaan maakuntamuseon kanta

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on lausunut aiemmin (20.2.2018) Helsinki Garden -hanketta koskevasta asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Tuolloin lausunnossa esitettiin useita huomiota kaavaan liittyen.

Edellä mainittuun viitaten maakuntamuseo toteaa, että Helsinki Garden -hanketta koskeva uusi osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnos eivät ole kehittyneet Eläintarhan historiallisen urheilupuiston, Keskuspuiston ja Olympiastadionin valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ominaisuuteen ja arvojen säilymistä tukevaan suuntaan. Kaavaluonnokseen on toki kirjattu monia suojeltua puistoaluetta ja vanhaa jäähallia sen lähiympäristöä koskevia määräyksiä, joissa lähtökohtana ovat alueen arvot ja uusien suunnitelmien sovittaminen niihin. Kyseiset määräykset eivät kuitenkaan poista kaavaratkaisun keskeistä ongelmaa eli alueen luonteeseen niin toiminnoiltaan sopimatonta kuin mittakaavaltaan valtavaa uudisrakennusta ja sen toimintoihin liittyvien maanalaisten tilojen tunneliaukkoja ja teknisten tilojen maanpäällisiä rakennelmia, jotka kaikki väistämättä ja olennaisesti muuttaisivat maiseman ja alueen luonteen rakennetuksi ja lähes suljetuksi. Nämä kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta haitalliset vaikutukset on tuotu esiin myös asemakaavan selostuksen luonnoksessa.

Maakuntamuseo nostaa jälleen esiin asemakaavan laadintaa ohjaavat ylemmät kaavatasot, tavoitteet ja periaatteet. Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on merkitty viheralueeksi osana Töölönlahti – Keskuspuisto – akselia. Voimassa olevassa yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kaupunkipuistoksi ja Pohjoisen Stadiontien ja Olympiastadionin itä- ja eteläpuoliset alueet on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemahistorian kannalta merkittäväksi alueeksi, jota on kehitettävä siten, että alueen arvot säilyvät. Helsingin uudessa yleiskaavassa suunnittelualue on suurelta osin virkistys- ja viheraluetta, joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Alue on myös osa Keskuspuiston vihersormea ja siten ekologista verkostoa samoin kuin osa verkoston monipuolisia virkistys- ja ulkoilualueita, joilla on merkittäviä luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvoja. Lisäksi tällä kohtaa on merkintä metsäverkosto, jonka hoidossa ja kehittämisessä otetaan huomioon luonnonsuojeluarvot, luonnon monimuotoisuus, ekologinen kytkeytyneisyys, kulttuuriympäristöjen ja maiseman arvot sekä virkistys-

Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Faksi

Tilinumero

Y-tunnus

PL 17401

0201256-6

00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginmuseo@hel.fi

<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/>



Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Johanna Björkman, Anne Salminen

29.6.2018

käytön tarpeet. Jäähallin ja sen koillispuolen pysäköintialueen kohdalla on merkintä kantakaupunki, jonka moninaiisiin toimintoihin kuuluvat myös puistot. Alue rajautuu kahteen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön; Olympiarakennukset ja Taka-Töölön kerrostaloalue (RKY 2009).

Maakuntamuseon näkemyksen mukaan esillä oleva Helsinki Garden hanke ja sille laadittu asemakaavaluonnos ovat lähtökohdiltaan vastoin edellä mainittuja niin paikallisesti kuin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvetun alueen kehittämiseksi asetettuja tavoitteita, joissa alueen kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten sekä luontoarvojen säilyttäminen ja alueen liikunta-, urheilu- ja virkistyskäyttö sekä käyttöhistoria on nostettu keskeiseksi lähtökohdaksi. Esillä olevan asemakaavaluonnoksen mukainen ratkaisu tulisi väistämättä ja peruuttamattomasti hävittämään tämän Helsingin ja valtakunnan urheilu- ja puistohistoriassa ainutlaatuisen alueen arvoja ja sen myötä menetettäisiin lopullisesti myös mahdollisuus suunnittelualueen kehittämiseen nykyistä puistomaisempaan suuntaan. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo ei voi puoltaa Helsinki Garden -hankkeen esillä olevaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja asemakaavaluonnosta.

Sari Saresto

kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi: Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu  
Uudenmaan Ely-keskus

Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Faksi

Tilinumero

Y-tunnus

PL 17401

0201256-6

00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginmuseo@hel.fi

<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/>